

Strategi

Näringslivsstrategi 2022-2030

Dokumentbeskrivning

Typ	Beskrivning
Dokumenttyp:	Strategi
Antaget av:	Kommunfullmäktige
Antagningsdatum:	2022-06-27
Diarienummer:	2022-000152
Gäller till och med:	2030
Dokumentansvarig:	Ulrika Larsson, näringslivsutvecklare
Revisionshistorik:	Uppdateras vid förändringar av inriktningsmål

Innehållsförteckning

Inledning	4
Munkedals kommun i omvärlden	4
Näringslivsstrategi	4
Koppling till mål och styrande dokument.....	5
Övergripande näringslivsmål	5
Indikatorer.....	5
Kommunövergripande områden.....	6
Kommunens service	6
Indikatorer.....	6
Klimat och miljö.....	6
Koppling till Klimat- och miljöstrategi 2030	7
Indikatorer.....	7
Fokusområden näringsliv	8
Etablering och utveckling av företag.....	9
Omvärld – varför är detta ett fokusområde?	9
Utveckling av befintliga företag.....	10
Etablering av nya företag	10
Önskad effekt.....	10
Indikatorer.....	10
Besöksnäring.....	11
Omvärld – varför är detta ett fokusområde?	11
Önskad effekt.....	11
Indikatorer	12
Landsbygd	12
Omvärld – varför är detta ett fokusområde?	12
Önskad effekt.....	12
Indikatorer.....	13
Ansvar	13
Handlingsplan	13
Revidering	13
Mätning och uppföljning	13

Inledning

Näringslivsstrategin fastställer kommunens viljeriktning och övergripande förhållningssätt till näringslivsarbetet och verkar som bas för näringslivsarbetet i kommunen. Näringslivsstrategin för Munkedals kommun delas in i två kommunövergripande områden och tre fokusområden kopplade direkt till näringslivsarbetet.

Kommunövergripande områden;

- Kommunens service
- Klimat och miljö

Fokusområden näringsliv;

- Etablering och utveckling av företag
- Besöksnäring
- Landsbygd

Munkedals kommun i omvärlden

Näringslivet i Munkedals kommun är varierat med drygt 1 400 aktiva företag. Det största företaget i kommunen har drygt 300 anställda följt av nästa företag med drygt 100 anställda. En stark entreprenörsanda präglar näringslivet i kommunen där 97% av företagen är små med färre än 50 anställda och av dessa har 90% färre än 10 anställda. Under 2020 startades drygt 73 000 företag i Sverige och 56 av dessa i Munkedal. Kommunens nyföretagande, det vill säga nystartade företag per 1000 invånare, ligger på 9,4% vilket kan jämföras med 11,7% för riket.¹

Att befintliga företag utvecklas och att entreprenörer och företagare etablerar och utvecklar sina företag i Munkedals kommun gör hela kommunen starkare. Det genererar fler arbetstillfällen och kan även bidra till inflyttning till kommunen. En fortsatt befolkningstillväxt skapar ökade skatteintäkter vilket ger kommunen resurser för att utveckla vård, skola, omsorg och infrastruktur.

Näringslivsstrategi

Näringslivsstrategin är ett av flera styrande dokument och utgör underlag för kommunstyrelsens inriktning för näringslivsarbete. Näringslivsstrategin samspelar med andra styrdokument och med kommunens översiktsplan, där frågor kring fysisk planering och infrastruktur behandlas. Näringslivsstrategi 2022 – 2030 ersätter Näringslivsstrategi 2019 – 2023 (Dnr 2018-477) samt Turism- och besöksnäringstrategi 2019 - 2023 (Dnr 2020-000050).

¹ Företagarfakta 2022 Munkedals kommun, Företagarna tillsammans med Företagarna Västra Götaland.

Koppling till mål och styrande dokument

Vision för Munkedals kommun är:

Munkedal – mer av livet. En hållbart växande kommun med engagerade invånare. Här tar vi oss an framtidens utmaningar tillsammans.

Kommunfullmäktige i Munkedals kommun har antagit fyra inriktningsmål som har sin grund i visionen:

- Alla ska vara anställningsbara.
- Skapa förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen.
- Alla ska känna sig trygga i att få det stöd som behövs utifrån behov.
- Munkedal ska bidra till minskad klimatpåverkan.

Antagna inriktningsmål som kan kopplas till näringslivsstrategin är;

- Inriktningsmål 1 – Alla ska vara anställningsbara.
- Inriktningsmål 3 – Alla ska känna sig trygga i att få det stöd som behövs efter behov.
- Inriktningsmål 4 – Munkedal ska bidra till minskad klimatpåverkan.

Näringslivsstrategin har även koppling till följande måldokument, styrande dokument och andra strategier.

- Klimat- och miljöstrategi 2030, Munkedals kommun
- Bredbandsstrategi 2022 – 2025, Munkedals kommun
- Mål och resursplan – Budget 2022, plan 2023 – 2024, Munkedals kommun
- Översiktsplan 2040, Munkedals kommun
- Näringslivsstrategi 2030, Business Region Väst, Fyrbodals kommunförbund
- Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021 – 2030, VGR

Övergripande näringslivsmål

Att genom dialog och god beredskap möta företagare och andra aktörer för att skapa goda förutsättningar för en långsiktig och hållbar utveckling av näringslivet i Munkedals kommun.

Indikatorer

Näringslivsstrategin delas in i kommunövergripande områden och fokusområden. Under respektive område presenteras ett antal indikatorer som påvisar hur näringslivets arbete kopplas till kommunens olika förvaltningar i syfte att samverka kring näringslivsfrågor.

Förkortningar under indikatorer:

KS – Kommunstyrelsen

BUN – Barn och utbildning

KFN – Kultur och fritid

MN – Miljö

SBN – Samhällsbyggnad

VFN – Valfärd

Kommunövergripande områden

Näringslivsstrategin innehåller två kommunövergripande områden; Kommunens service och Klimat och miljö.

Kommunens service

Företagaren är en kund till kommunen och kommunen behöver därför arbeta utifrån ett kundperspektiv. Kommunens service till företagarna är brett och innehåller många olika delar som exempelvis etablerings- och utvecklingsstöd samt kommunal myndighetsutövning. Lotsfunktionen eller en väg in förenklar företagets kontakter med kommunen. Även fritidsaktiviteter är en viktig del i att få livspusslet som företagare att fungera.

Kommunens service ska vara tillgänglig, informativ, rättssäker, vägledande, engagerande och tydlig. Förvaltningslagens serviceskyldighet ska vara vägledande och tjänstepersoner som arbetar med myndighetsutövning ska ha som målsättning att hjälpa företagaren att göra rätt utifrån lagstiftarens intensioner. Samtliga nämnder och förvaltningar är involverade och arbetar med näringslivsfrågor. Likaså bör samverka mellan kommunens olika myndighetsområden ske när företagen har ett komplext ärende som kräver olika myndighetsbeslut.

Indikatorer

Kopplas till **inriktningsmål 3** – Alla ska känna sig trygga i att få det stöd som behövs efter behov.

- *KS – Att årligen aktivt följa upp resultat för Nöjd Kund Index (NKI) och Nöjd Upphandlings Index (NUI) från SKR Insiktsmätning och det sammanfattande omdömet för det lokala företagsklimatet från Svenskt Näringsliv.*
- *KS – NUI mål Upphandling. Kontinuerligt öka för att nå 90 (År 2021 – 63). Årliga mål anges i handlingsplanen.*
- *MN – NKI mål Miljö- och hälsoskydd (2021 – 61), Livsmedelstillstånd (2021 – 75). Kontinuerligt öka för att nå 80. Årliga mål anges i handlingsplanen.*
- *SBN – NKI mål Bygglov med ambition att utöka med Markupplåtelse. Kontinuerligt öka för att nå 90 (År 2021 – 70). Årliga mål anges i handlingsplanen.*

Klimat och miljö

All utveckling utgår från tanken om det hållbart växande samhället. En hållbar utveckling omfattar ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensioner. En

hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

Ett långsiktigt och hållbart perspektiv vid etableringar och satsningar, i linje med Agenda 2030 och kommunens vision om hållbar utveckling och fossilfrihet 2030 är viktigt ur ett näringslivsperspektiv. Likaså att möjliggöra för fler initiativ och satsningar kopplat till cirkulära processer.

Besöksnäringen medför alltid en påverkan på miljön genom exempelvis transporter till och från destinationen. Hur den enskilda verksamheten arbetar med miljöförbättrande åtgärder har stor betydelse samt hur besökaren agerar under sin vistelse, exempelvis genom val av transportmedel och vistelsetid. Detta kan påverkas av branschen genom att utveckla och marknadsföra valmöjligheter som bidrar till så lite onödig miljöpåverkan som möjligt och på så sätt säkerställa framtidens attraktiva destination.

Koppling till Klimat- och miljöstrategi 2030

Munkedal har tagit fram fyra inriktningsmål för 2020-2023. Ett av inriktningsmålen berör miljöperspektivet av hållbar utveckling - *Munkedal ska bidra till minskad klimatpåverkan*. För att begränsa klimatpåverkan måste klimatutsläppen minska. Fokusområden för Klimat- och miljöstrategi 2030 är följande och kan kopplas till samtliga av näringslivets fokusområden.

- *Miljövänligt resande – samåkning, kollektivtrafik.*
(etablering och utveckling av företag, besöksnäring och landsbygd)
- *Ät hälsosamt - mer närodlat på tallriken.*
(etablering och utveckling av företag, besöksnäring och landsbygd)
- *Förbruka sparsamt, förnybart och cirkulärt.*
(etablering och utveckling av företag, besöksnäring och landsbygd)
- *Klimatsmarta byggnader - beräkna klimatbelastning över en livscykel vid byggnation, planera för hållbar samhällsstruktur.*
(etablering och utveckling av företag, besöksnäring och landsbygd)

Indikatorer

Kopplas till **inriktningsmål 4** – Munkedal ska bidra till minskad klimatpåverkan.

- *KS – Två aktiviteter per år med fokus på klimatpåverkan och näringsliv i samverkan med kommunens klimatrådgivare.*
- *KFN – Deltagande i ett event per år kopplat till en hållbar livsstil.*
- *MN – Näringslivsutvecklaren bjuder in Miljöenheten Mellersta Bohuslän att delta i en aktivitet per år för näringslivet där fokus är miljö och näringsliv.*

Fokusområden näringsliv

För att nå det övergripande målet är näringslivsstrategin uppdelad i tre fokusområden. Varje fokusområde har en beskrivning av området, en önskad effekt samt indikatorer för mätning och uppföljning. Fokusområdena är följande;

- Etablering och utveckling av företag
- Besöksnäring
- Landsbygd

Följande faktorer har direkt påverkan på företagarnas möjligheter att etablera, utveckla och driva välmående verksamheter samt det lokala näringslivsklimatet i hela kommunen.

Attraktivitet

Platsens attraktivitet är viktig för etablering av nya företag och för viljan att utveckla befintliga företag. Munkedals kommun ligger i tillväxtzonen mellan Göteborg och Oslo med motorvägen E6 som en länk mellan dessa storstadsregioner. Det strategiska läget erbjuder närhet till stad, kust och land. Det finns en väl uppbyggd infrastruktur gällande flyg, buss, bil och tåg. Prislappen för ett eget boende jämfört med andra platser bidrar också till attraktiviteten. Den varierade naturen tillsammans med kultur och ett rikt föreningsliv skapar goda förutsättningar för en meningsfull fritid för företagaren och anställda.

Trygghet och säkerhet

Ett säkert samhälle är en grundförutsättning för ett starkt näringsliv. Att skydda sig mot brott och minska personalens otrygghet har blivit vardag för många företag. Tid och pengar läggs på åtgärder som annars skulle använts för att utveckla företagets verksamhet. Tillsammans med näringslivet kan kommunen samverka kring frågan för ett samhälle med ökad trygghet och minskad brottslighet. I Munkedals kommun är näringslivsutvecklaren en del av Effektiv samordning för trygghet (EST) som representant för näringslivet i kommunen.

Infrastruktur

En fungerande infrastruktur som el, vatten och vägar är viktiga hörnstenar i samhället. Kollektivtrafik är en annan viktig del av infrastrukturen som gör det möjligt att bo, arbeta och verka i hela kommunen. Den digitala infrastrukturen genom bredband bidrar till, och är i många områden en förutsättning för, utveckling inom näringslivet, föreningslivet och kommunal verksamhet.

Kompetensförsörjning

En aktiv samverkan mellan skola och näringsliv är grunden till förmedling av kunskap kring näringslivet som i sin tur förenklar studieval och säkrar framtidens kompetensförsörjning.

Det finns behov av att öka kunskapen och samverka utifrån företagets efterfrågan av kompetens. Att erbjuda företagen möjlighet till bland annat uppdragsutbildningar underlättar för näringslivet att vidareutbilda befintlig personal. En god samverkan mellan grundskola, gymnasium, vuxenutbildningar, universitetet och näringslivet är en förutsättning för att kunna anpassa utbildningar till företagets behov av arbetskraft. Det finns en väl fungerande samverkan mellan fem kommuner kopplat till vuxenutbildning och arbetsmarknad. Utvecklingscentrum Munkedal i Dingle erbjuder också utbildningar genom Yrkeshögskolan och är en möjlig mötesplats för näringslivet.

En ökad inflyttning och förbättrad integration är viktiga frågor att arbeta med för att klara kompetensförsörjningen i kommunen. Detta kan göras genom att attrahera personer med efterfrågad kompetens och utbildning till kommunen. Men också genom att kommunen arbetar mer med språkträning i svenska språket för att ta tillvara kompetens och öka möjligheten för språksvaga personer att komma in på arbetsmarknaden.

Upphandling

Att öka kunskapen om kommunal upphandling hos lokala företag uppmuntrar fler företag att se en möjlighet i att bli leverantörer till kommunen. Kunskapsnivån om upphandling hos lokala företag kan exempelvis ökas genom informations- och dialogmöten och näringslivets nyhetsbrev.

Etablering och utveckling av företag

Omvärld – varför är detta ett fokusområde?

Att det befintliga näringslivet växer och utvecklas skapar jobb och tillväxt som är grunden för välfärden i Munkedals kommun. Ett stöd till den höga entreprenörsandan som finns är väsentlig för att underlätta utveckling av nya affärsidéer och därigenom utvecklingen av befintliga företag och att företag väljer att etablera sig i kommunen.

En förutsättning för ett bra företagsklimat är ett bra samtalsklimat mellan näringslivets olika parter. En väl fungerande dialog är avgörande för att åstadkomma förbättringar. Samtidigt är det också viktigt att identifiera mötesplatser där näringslivet, kommunen och andra aktörer kan mötas. Detta görs genom den mobila företagsarenan med nedslag runt om i kommunen. Näringslivsrådet är också ett forum där åtta näringslivsorganisationer och kommunen möts med syftet att föra näringslivsfrågor framåt genom att skapa ett bättre klimat för företagsamhet i kommunen.

Utveckling av befintliga företag

Utveckling av befintliga företag är så väl som etableringar av nya företag en viktig del i en långsiktig tillväxt av näringslivet i kommunen. Ett företag som utvecklar sin verksamhet bidrar positivt till kommunen genom arbetstillfällen som kan generera inflyttning till kommunen. Det möjliggör också utveckling för anställda inom företaget och stärker viljan att fortsätta bo, arbeta och verka i kommunen. Generationsskifte är en annan form av utveckling av befintliga företag.

Etablering av nya företag

Etablering av nya företag är så väl som utveckling av befintliga företag en viktig del i en långsiktig tillväxt av näringslivet i kommunen. Att få "rätt" etableringar bidrar positivt till näringen på flera sätt. Näringslivet får en bredd av olika branscher och även en bredd av företag inom samma bransch. Att det finns flera företag inom samma bransch skapar ett mervärde och ska ses som ett komplement snarare än konkurrens. Med ett brett utbud blir Munkedals kommun ett attraktivare val för företagens kunder. Nyetablerade företag bidrar till fler arbetstillfällen och en ökad inflyttning. Det är också en möjlighet för den som önskar att byta arbetsgivare inom kommunen.

Önskad effekt

- Långsiktig och hållbar utveckling av näringslivet i Munkedals kommun.
- Munkedals kommun är ett attraktivt val för utveckling av befintliga företag och etablering av nya företag.
- Utvecklingen ska vara bra för befintliga och nya företag samt invånare, inflyttning och besökare.
- Att få "rätt" etableringar som gynnar invånare och näringsliv.
- Långsiktig kompetensförsörjning och positiva generationsskiften.
- Mötesplatser för näringslivet i hela kommunen.
- Genom information och dialog uppmuntra lokala producenter att delta i upphandlingar.

Indikatorer

Kopplas till **inriktningsmål 1** – Alla ska vara anställningsbara.

- *KS – Näringslivet bjuder in till två dialogträffar per år om upphandling för lokala företag i samverkan med kommunens upphandlare.*
- *KS – Genomföra minst 4 företagsbesök per månad.*
- *KS – Genomföra tre aktiviteter med näringslivsfokus kring samhällssäkerhet, attraktivitet och service.*
- *BUN – Arbeta för yrkes- eller uppdragsutbildningar kopplat till näringslivets behov.*
- *BUN – 10 elever totalt i årskurs 8 och 9 som varje år genomför Ungt Företagande (UF).*
- *SBN - Jobba aktivt med etableringsklar verksamhetsmark.*

- *VFN – Andelen personer som går ut i arbete/studier efter avslutad tid hos Jobbcenter ska öka till 70% (2021 – 58%).*

Besöksnäring

Omvärld – varför är detta ett fokusområde?

Munkedals kommun har ett centralt läge och varierat landskap som sträcker sig från kusten vid Gullmarsfjorden genom en jordbruksbygd till den vackra naturen på Kynnefjäll. Den främsta attraktionskraften i Munkedals kommun är natur och kultur. Naturen är dramatisk och inbjuder till friluftaktiviteter. Kulturarvet är starkt och står för unika värden som är identitetsskapande för platsen och som inte kan flyttas till andra kommuner. Tillgång till natur och kultur ger goda förutsättningar för en utveckling av turism- och besöksnäringen samt skapar förutsättningar och stabilitet för etablerade aktörer.

Attraktiva platser att bo på är ofta också attraktiva platser att besöka. Besökare är nästan alltid en förutsättning för en plats ska erbjuda ett bredare utbud av restauranger, affärer och annan service.

Olika typer av turism bidrar olika mycket till lokalsamhället. Ju större andel av turismens omsättning som stannar lokalt desto bättre. För att besöksnäringen skall bidra positivt till den lokala ekonomin krävs att det sker konsumtion på destinationen. Detta uppnås genom att attrahera besökare som bor, äter och aktiverar sig hos lokala verksamheter som i en förlängning skapar fler arbetstillfällen.

Beläggningsgraden på boendeanläggningarna visar att det finns möjlighet att ta emot fler gäster under större delen av året. En jämn beläggning under året skapar förutsättningar för en långsiktigt hållbar besöksnäring.

Branschen är viktig för integrationen genom att den sysselsätter många med utländsk bakgrund, men är också en inkörsport till arbetsmarknaden för många unga. Utmaningar är säsongsvariationer som gör det är svårt att erbjuda heltidsanställningar, vilket gör att branschen ibland har svårt att attrahera och behålla personal.

Önskad effekt

- Så lite onödig miljöpåverkan som möjligt.
- Bra för både boende och besökare.
- Fler besökare när och där det inte är fullt.
- Fler heltidsjobb och mer robusta verksamheter.

Indikatorer

Kopplas till **inriktningsmål 1** – Alla ska vara anställningsbara.

- *KS – Två aktiviteter per år i samverkan med andra förvaltningar kopplat till Varumärket Munkedal.*
- *KS – 50 inflyttade personer till kommunen per år.*
- *KFN – Ett evenemang per år för invånare och besökare där näringslivet deltar.*
- *SBN – Utveckling av en plats per år för fritid och rekreation.*
- *VFN – 5 ungdomar per år som går från försörjningsstöd till arbete.*

Landsbygd

Omvärld – varför är detta ett fokusområde?

Munkedals kommun är enligt Jordbruksverket en landsbygdskommun. Jordbruksverket delar in landsbygdskommuner i två grupper; tätortsnära landsbygdskommun och glesa blandade kommuner och Munkedals kommun sorterar under den sistnämnda utifrån följande definition;

Glesa blandade kommuner – kommuner med mindre än 50 procent av befolkningen i glest befolkade områden. Mindre än 50 procent av befolkningen har mindre än 45 minuters resväg till en ort med minst 50 000 invånare.²

Munkedals kommun är en landsbygdskommun som ligger i tillväxtzonen mellan Göteborg och Oslo med motorvägen E6 som en länk mellan dessa storstadsregioner. Det strategiska läget erbjuder närhet till stad, kust och land. Det finns en väl uppbyggd infrastruktur gällande flyg, buss, bil och tåg.

En positiv tillväxt och utveckling av landsbygden skapar förutsättningar för en långsiktig hållbar utveckling i hela kommunen. Det innebär att skapa goda förutsättningar för att bo, arbeta, verka och besöka landsbygden året runt. Företag i Munkedals kommun, oavsett storlek och bransch, är en stor tillgång för landsbygdens utveckling.

Önskad effekt

- En levande landsbygd.
- Långsiktig och hållbar tillväxt av näringslivet i Munkedals kommun.
- Bra för näringsliv, boende och besökare.
- Långsiktig utveckling av kommunal service.
- Mötesplatser för näringsidkare i hela kommunen.

² Jordbruksverket, <https://jordbruksverket.se/stod/programmen-som-finansierar-stoden/var-definition-av-landsbygd>

Indikatorer

Kopplas till följande inriktningsmål;

inriktningsmål 1 – Alla ska vara anställningsbara.

inriktningsmål 2 – Alla ska känna sig trygga i att få det stöd som behövs efter behov.

inriktningsmål 4 – Munkedal ska bidra till minskad klimatpåverkan.

- *KS – 12 mobila företagsarenor per år på olika platser i kommunen.*
- *KS – Arbeta för en utveckling av kollektivtrafik som gör det möjligt att bo, arbeta och verka på landsbygden.*

Ansvar

Kommunfullmäktige är huvudansvarig för näringslivsstrategin.

Näringslivsutvecklaren ansvarar för det operativa näringslivsarbetet och rapporterar till kommundirektören. Näringslivsutvecklaren är underställd kommundirektören med kommunstyrelsen som nämnd.

Näringslivsutvecklaren samordnar även arbetet i Näringslivsrådet.

Ansvar för de olika delarna av näringslivsstrategin kan beröra en eller flera nämnder samt de kommunala bolagen. Nämnder, bolagen samt förvaltningen ska tillsammans med och i samarbete med externa aktörer medverka till att näringslivsstrategin genomförs.

Handlingsplan

En handlingsplan görs varje år där aktiviteter som presenteras i möjligaste mån ska vara mätbara. Inriktningsmålen för kommunen som berör näringslivet ska finnas som en bilaga till handlingsplanen.

Revidering

Näringslivsstrategin ska aktualiseras för eventuell revidering när en period med nya inriktningsmål har fastställts.

Mätning och uppföljning

Genom att tydligt koppla samman näringslivsstrategin med kommunens system för styrning kan arbetet följas upp i delårsrapporter och årsredovisning samt genom nämndernas verksamhetsplaner och de nämndspecifika verksamhetsmålen mått.